

Universitetsdirektøren

Deres ref.:

Vår ref.: 200602658-57/MJE/011.0

Dato: 19.02.2007

Det nye universitetet – høringsuttalelse fra NFH

Det vises til høringsdokument fra UiT datert 13.11.2006. Norges fiskerihøgskole har behandlet saken på en måte der store deler av organisasjonen har vært involvert. Saken har vært sendt til instituttene for uttalelse. Tre av instituttene har hatt møter med de ansatte: institutt for økonomi (IFØ), institutt for samfunns- og markedsfag (ISAM) og institutt for marin bioteknologi (IMAB). Institutt for akvatisk biologi (IAB) har ikke hatt et slikt møte. I brev fra instituttleder til NFHs administrasjon uttrykker Jens-Eric Eliassen at han mener at bachelorstudiet i nautikk ved høgskolen bør legges til NFH og videreutvikles.

Uttalelsene fra instituttene er svært sprikende og saken ble lagt frem for Høgskolestyret i møte 31.1.07. Etter en gjennomgang av saken fattet styret følgende vedtak:

Høgskolestyret tar administrasjonens redegjørelse om intern høringsrunde til etterretning og ber rektor i samarbeid med instituttlederne utarbeide et felles høringssvar fra NFH innen fristen den 15. februar 2007.

I møte mellom rektoratet og instituttlederne 12.2.2007 ble saken diskutert. Slik det framkommer i høringsuttalelsene fra instituttene ved NFH, vil en fusjon mellom Universitetet og Høgskolen representere en stor strategisk utfordring for Norges fiskerihøgskole. På den ene siden er det ingen tvil om at en slik fusjon kan gi gode utviklingsmuligheter for økonomi- og administrasjonsfagene som i dag er lokalisert til NFH. Dette er viktig for disse fagene og for Universitetet i Tromsø, spesielt i et nordområdeperspektiv. På den andre siden vil en slik fusjon, avhengig av hvilken organisatorisk løsning som velges, kunne føre til en svekkelse av disse fagenes bidrag til fiskerifagene. For å klargjøre de muligheter en her står overfor, kan følgende hovedscenarier for konsekvensene for NFH skisses. Disse scenariene er også et resultat både av instituttenes uttalelser og synspunkter som fremkom i Høgskolestyret.

Scenario 1.

De bedriftsøkonomiske og administrative fagene flyttes ut fra NFH og det etableres en egen enhet som "Business School". Fagpersonell innen bedriftsøkonomi og markedsføring eventuelt supplert med fagfolk innenfor ledelses- og organisasjonsfag. NFH består og kjøper tjenester innen bedriftsøkonomiske og administrative fag fra den nye enheten. I dette scenarioet vil samfunnsøkonomi forblir en del av Norges fiskerihøgskole. Bakgrunnen for en slik

NORGES FISKERIHØGSKOLE

Administrasjonen

Universitetet i Tromsø, No-9037 Tromsø, tlf 77 64 60 00, e-post postmottak@uit.no, <http://uit.no>
konsulent Maria Jentoft, tlf 77 64 60 04, faks 77 64 60 20, e-post Maria.Jentoft@nfh.uit.no

organisering er at naturressursøkonomi/forvaltning utgjør en viktig del av fagmiljøet i samfunnsøkonomi og dette er helt sentralt for å kunne opprettholde tverrfaglig forskning innen bioøkonomi ved Norges fiskerihøgskole.

Scenario 2.

Alle økonomiske og administrative fag flyttes ut som en ny enhet (School of Economics eller Business School). NFH må under dette scenariet kjøpe undervisningstjenester både innen bedriftsøkonomi og administrative fag, samt samfunnsøkonomi fra den nye enheten. NFH kan under dette scenariet bestå som en egen enhet dominert av biologiske fag. Ettersom en slik modell i stor grad bryter med tanken om Norges fiskerihøgskole som en tverrfaglig institusjon, kunne det være aktuelt at enheten endrer navn til eksempelvis Fakultet for marin vitenskap (Faculty for Marine Science).

Rektoratet og instituttlederne på ISAM og IFØ stiller seg betinget positive til en utflytting av økonomi og samfunnsfag. En kunne også tenke seg en kombinasjon av scenario 1 og 2 der visse ressurser innenfor samfunnsfagene ble igjen på Norges fiskerihøgskole for å ivareta veiledning og seminarundervisning for studenter innenfor de marine fag men der de følger basisundervisningen fra den nye enheten innenfor økonomi- og administrasjon. En utflytting av samfunnsfagene enten delvis (Scenario 1) eller helt (Scenario 2) vil imidlertid kunne føre til en alvorlig svekkelse av studenttilgangen ved NFH/Fakultetet for marin vitenskap. Dette vil dermed representere en klar trussel mot det fagmiljø og de tverrfaglige utdanningsprogrammer som er utviklet innen rammen av NFH. Det er av stor betydning for NFH og Universitetet at fusjonen ikke får dette som konsekvens.

Ettersom frist for høringsuttalelsene og frist for tenkegruppene er satt til samme dato innebærer det at instituttene ikke har fått vurdert tenkegruppens forslag. Av den grunn, og på grunn av de store utfordringer fusjonen representerer for NFH, mener Rektoratet at instituttene og NFH bør få muligheten til å komme med ytterligere innspill på bakgrunn av tenkegruppens scenarioer.

Under følger høringsuttalelsene fra de fire instituttene:

A. Høringsuttalelse fra IFØ

Institutt for økonomis høringsuttalelse er basert på diskusjoner internt på instituttet fra møter avholdt den 12.1.07 og den 18.1.07. Instituttet er positivt til en sammenslåing av økonomimiljøene ved UiT og HiTø. Med nedleggelsen av BI Tromsø fra 2008 kan man også tenke seg å gjennomføre sammenslåingen på dette feltet før de to hovedinstitusjoner fusjoneres etter planen i 2009.

For å kunne profilere et enhetlig studietilbud innenfor økonomi og økonomisk-administrative fag mener IFØ at en ny enhet (Business School eller School of Economics) bør dannes. Dette er viktig for å kapre så mange som mulig av studentene som ville søkt en øk-adm utdanning på Høgskolen. I dag har HiTø ca 300 studenter som tar slike fag. IFØ synes ikke at det er rimelig å prøve å ta disse inn til NFH siden det vil gi en stor overvekt av studenter som studerer ikke marine fag.

Instituttmedlemmene ved IFØ er også stort sett enig om at det er ønskelig å samlokalisere de som tilhører økonomifaget i en fremtidig satsing. Man tenker seg at økonomiutdanningen vil innrette seg mot det lokale (nordnorske) markedet. Den nye enheten bør tilby disiplinære studier (som for eksempel i samfunnsøkonomi) og studier som er næringsrettet.

Økonomifagene vil også kunne inngå i studieprogram ved NFH selv om organiseringen er annerledes enn dagens modell. Hvorvidt navnet til NFH bør endres er noe som man bør ta stilling til. Uansett vil IFØ anbefale en global satsing innen fiskerivitenskap for å dyrke den interessen som flere store land viser og har vist for norsk kompetanse innen fiskeriforvaltning.

UiT må sørge for at den nye enheten tilføres tilstrekkelig med nye stillingsressurser til å håndtere den (forventede) kraftige økningen i antall studenter, slik at man kan ivareta undervisning/veiledning uten at dette går utover forskningsaktiviteten. Dette gjelder både faglige og administrative ressurser. Det vil også være viktig med PhD stillinger og postdoktorstillinger for å øke rekrutteringspotensialet og forskningsaktiviteten.

B. Høringsuttalelse fra IMAB

Universitetet stiller i høringsdokument (200602658-10/HENI/011.0, datert 13.11.2006) en rekke spørsmål til miljøene.

Institutt for marin bioteknologi finner det vanskelig å svare på disse spørsmålene og mener det er mer nærliggende å drøfte forutsetningene og konsekvenser av en sammenslåing.

Det heter under mål: Sammenslåingen skal skje mellom to likeverdige parter Det er rimelig godt dokumentert i høringsdokumentet (tabell side 4) at vi her vanskelig kan snakke om likeverdige parter. Høyskole og universitet har i utgangspunktet forskjelligartet kultur og mål med sin eksistens. Dette gir seg uttrykk på mange områder og vil i en samlingsprosess kunne by på langt flere utfordringer og konsekvenser enn hva man kan rettferdiggjøre gjennom det man her ønsker å oppnå.

Det sies i dokumentet at et av hovedmålene med samlingsprosessen er at Det nye universitet som en følge av en sammenslåing skal komme styrket ut i forskning og kamp om nasjonale og internasjonale forskningsmidler. Det er allerede i dag et faktum og et stort dilemma at UiT sliter med å holde forskningsproduksjonen på nivå med andre universitet i Norge. Hvordan man skal styrke seg faglig i kampen om forskningsmidler og forskningsproduksjon ved å søke sammen med en partner hvor forskningsproduksjonen er svært mye lavere og hvor man i tillegg har store kompetansemessige utfordringer - det er ikke helt lett å få øye på. Vi frykter at Universitet i Tromsø nasjonalt og internasjonalt vil komme svekket ut av en slik prosess. Fokus bør heller rettes mot å styrke universitets faglige fokus og kvalitet. Hva med som et alternativ utrede UiT med tanke på å bli "Norges marine og nordområdeuniversitet. NMNU"? Jevnfør NTNU og UMB. Navnet og markeringssignalet som ligger her er fortsatt ledig, men for hvor lenge?

Som en effekt av en samlingsprosess bestilles en rekke rasjonaliseringsgevinster og det henvises til lignede etableringer i utlandet som har endt med positivt resultat. Det er imidlertid også fremkommet eksempler (se debattsidene om samlingsprosessen) som viser at samling i større miljøer ikke resulterer i økt volum og kvalitet på forskningen. Og hvor en økonomisk rasjonaliseringsgevinst til å styrke produktive aktiviteter uteblir. Og da er en ved et kjernepunkt i denne samlingsprosessen. Hvem bærer det økonomiske ansvaret dersom prosessen ender i en økonomisk hengemyr. Offentlige myndigheter har klart meldt fra at de ikke har bestilt dette oppdraget. De har også klart sagt fra at de følgelig vil avvise en eventuell fremtidig økonomisk redningsaksjon. Miljøene i Tromsø er i realiteten alene om å bære de økonomiske og menneskelige kostnadene og belastningene både i forhold til å gjennomføre prosessen og i forhold til eventuelle negative ettervirkninger.

Dette er spørsmål som ikke er berørt på en tilfredsstillende måte til nå i prosessen. Man spiller etter manges mening et meget høyt spill med et av landsdelens viktigste aktiva. Alle de faglige målsetningene som her bestilles kan klart oppnås uten en støyende og smertefull samlingsprosess.

IMAB avgir følgende generelle uttalelse til saken: "Institutt for marin bioteknologi er betenkt over mulige konsekvenser av de forelagte fusjonsplaner. I det videre arbeidet anbefaler vi derfor at en utreder alternative strategier og tiltak ved UiT og fakultetene for å styrke forskningsproduksjonen og fokusere UiT mot våre naturlige komparative fortrinn: forskning og utdanning tilknyttet marin forskning og nordområdeforskning som grunnlag for økt kunnskapsbygging og næringsutvikling. Om man ikke ønsker å løpe linen ut med å etablere et "Norges marine- og nordområdeuniversitet", (NMNU), så bør en alternativt vurdere å fokusere de marine aktivitetene ved UiT i et marint fakultet".

C. Kommentar fra IAB

Instituttleder Jens-Erik Eliassen sier han kunne tenke seg en samtale med dekan Hans Peter Kvaal ved HiTø om ingeniørfagene deres som er: Nautikk, Sikkerhet og miljø, Samfunnssikkerhet og miljø, Prosess- og gassteknologi og Automasjon før vi kommer med høringskommentarer fra IAB. HiTø har ca 200 studenter og 21 fagansatte på disse fagområdene.

"En eventuell fremtidig utvikling der store deler av økonomi og ingeniørfagene ved HiTø inkluderes i NFH, kan få store konsekvenser – alt fra positive synergieffekter til en oppsplitting og avvikling av NFH som fakultet – og derigjennom oppretting av nye institutter og nytt fakultet.

Jeg kunne som nevnt ovenfor tenkt meg en orientering/diskusjon med HIT."

D. Høringsuttalelse fra ISAM

Det vises til høringsdokumentet – Det nye universitetet - med intern høringsfrist satt til 19. januar ved NFH.

Institutt for samfunns- og markedsfags høringsuttalelse er basert på diskusjoner internt på instituttet fra møter avholdt den 12.1.07 og den 19.1.07. Instituttet er positivt til en sammenslåing av økonomimiljøene ved UiT og HiTø. Med nedleggelsen av BI Tromsø fra 2008 vil det kunne være aktuelt å gjennomføre sammenslåingen på dette feltet før de to hovedinstitusjoner fusjonerer etter planen i 2009.

For å kunne profilere et enhetlig studietilbud innenfor økonomi og økonomisk-administrative fag, mener ISAM at det bør vurderes å etablere en ny enhet (Arctic Business School). Dette er viktig for å kunne gi et fullverdig tilbud innen øk-adm i hele Barentsregionen. Den nye enheten vil kunne tilby disiplinære studier (som for eksempel i samfunnsøkonomi) og studier som er næringsrettet.

ISAM aksepterer at det kan være formålstjenelig å samlokalisere de som tilhører økonomifaget i en fremtidig satsing. Om dette skal skje ved at enheten får status som et eget fakultet eller finner sin plass innenfor rammen av dagens NFH, må vurderes nærmere. Dersom økonomifagene trekkes ut av NFH, er det avgjørende at en finner tilfredsstillende løsninger for å ivareta de undervisnings- og forskningsoppgaver NFH i dag forvalter.

Uansett hvilken organisatorisk løsning som velges for økonomifagene må UiT sørge for at den nye enheten tilføres tilstrekkelig med nye stillingsressurser til å håndtere et større antall studenter, slik at man kan ivareta undervisning/veiledning uten at dette går utover forskningsaktiviteten. Dette gjelder både faglige og administrative ressurser. Det vil også være viktig med PhD stillinger og postdoktorstillinger for å øke rekrutteringspotensialet og forskningsaktiviteten.

Uansett om økonomifagene ved UiT organiseres som et eget fakultet eller om de organiseres innenfor rammen av dagens NFH, vil det kunne innebære en svekkelse av det marine fokus for de samfunnsvitenskapelige disipliner ved dagens NFH. En økende satsing på økonomifagene må ikke skje ved at det overføres ressurser allokert til fiskerifagene. Sammen med andre utviklingstrekk, blant annet når det gjelder rekrutteringsproblemer for de tverrfaglige studier og den pågående diskusjonen om institusjonens navn, bidrar fusjonsprosessen til at NFH står foran viktige strategiske veivalg. Selv om det blant de ansatte på ISAM er ulike holdninger til hvordan disse utfordringene skal møtes, er det bred oppslutning om det opprinnelige prosjektet NFH ble etablert med hensyn på. NFH er i dag en verdifull merkevare som må bevares og videreutvikles. ISAM anbefaler en fortsatt satsing innen fiskerivitenskap med et internasjonalt siktemål for å imøtekomme den interessen som flere store land viser og har vist for norsk kompetanse innen fiskeriforvaltning.

Samtidig bør en vurdere hvordan NFHs kompetanse innenfor marin ressursforvaltning sammen med andre kompetansemiljøer ved UiT, kan utnyttes for å styrke tverrfaglig forskning og undervisning for andre naturressurser av betydning innen Nordområdene, så som olje- og gass, ferskvannsressurser og arktisk miljø- og naturbruk. I forbindelse med fusjonsprosessen er det aktuelt å vurderes om dette best kan oppnås ved en samordning av disse miljøene innenfor rammen av NFH.

Fusjonen mellom UiT og HiTø vil kunne medføre betydelige organisatoriske endringer i og utenfor NFH. Vi forutsetter at en slik reorganisering må forankres i en god prosess der ansatte på alle nivå får anledning til å delta.

Vennlig hilsen

Knut Heen
høgskolerektor

Trond Ø. Jørgensen
høgskoleprorektor

PS. Det er kommet en ny uttalelse fra instituttleder Jens-Eric Eliassen, IAB, etter at høringsuttalelsen var skrevet. Uttalelsen flg. som vedlagt.

VEDLEGG

Undertegnede har undersøkt litt om ingeniørfagene ved Høgskolen i Tromsø og er av den formening at bachelorstudiet i nautikk bør legges til NFH og utvikles videre. Her er litt om studiet:

”Ingeniør i nautikk

[3-årig bachelorstudium ved Høgskolen i Tromsø]

Er du interessert i jobb som styrmann, overstyrmann eller skipsfører? Har du lyst å bli kaptein på et hvilket som helst fartøy – uansett hav?

Etter fullført nautikkstudium og opparbeidelse av nødvendig fartstid kan det løses sertifikat som gjør dette mulig, om du satser mot Hurtigruta, ”Jahre Viking” eller teknisk avanserte skip som oppskytingsskip for romfartøy eller lete-/bore-/produksjonsskip for oljeindustrien. Du blir også kvalifisert for krevende lederstillinger innenfor eksempelvis rederi, forsikring, skipsmegling, klasseselskaper, havneadministrasjon og offshore. Sjøkartverket og losvesenet er også aktuelle arbeidsplasser. Som eneste høgskole i landet tilbyr vi et 3-årig nautikkstudium som gir ingeniørkompetanse i tillegg til teorien for høyeste dekksoffiser (sjøkaptein). Denne kombinasjonen er like viktig som den er fremtidsrettet. Du vil også få praktisk trening på topp moderne simulatorer i skipsmanøver, lastehandtering og radiokommunikasjon. Studiet gir grunnlag for opptak til mastergrad”.

”Ingeniør i sikkerhet og miljø

[3-årig bachelorstudium]

Det blir stadig mer fokus på sikkerhet og miljø i all utvikling og planlegging innenfor nye sektorer i nordområdene. Kompetansebehovet vokser raskt. Gjennom studiet vil du få kunnskap om nåværende og fremtidige behov innen sikkerhet og miljø, blant annet knyttet til skipsfart og olje/gass utvikling i nordområdene. Du vil kunne velge profilering innen eksempelvis petroleum, skipsfart og kystplanlegging. Helse, miljø og sikkerhet inngår i dag som et viktig tema og arbeidsområde innenfor de fleste virksomheter. Utvikling av olje og gassvirksomheten i nordområdene og Russland vil skape behov for kvalifisert arbeidskraft med kjennskap til de spesielle geografiske og klimatiske utfordringene der. Arbeidsmuligheten er derfor store i årene som kommer”.

Med vennlig hilsen

Jens-Eric Eliassen

Instituttleder/Head of Institute

Institutt for Akvatisk Biologi/Dep. of Aquatic BioSciences

Norges Fiskerihøgskole/Norwegian College of Fishery Science

+4797720521 jel003@nfh.uit.no

University of Tromsø, Norway